

Na wstępie ...

Witajcie!

Ten numer szkolnej gazety ma charakter okolicznościowy i wpisuje się w ogólnopolskie obchody 100-lecia Powstań Śląskich.

Rok 2021 zgodnie z uchwałą Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 grudnia 2020 r. oraz uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 14 grudnia 2020r. został ogłoszony Rokiem Stulecia Wybuchu III Powstania Śląskiego.

W związku z tymi obchodami nasza szkoła realizuje projekt:

„Nie tylko w pamięci.

Utrwalamy ślady bohaterów i wydarzeń z lat 1919-1921. Powstania Śląskie - wirtualnie i na papierze”.

To wydanie specjalne „Czarno na Białym” jest jednym z elementów tego projektu. Młodzież przygotowała szereg artykułów poświęconych Powstaniom oraz Bohaterom wydarzeń z lat 1919 – 1921. W numerze zapraszamy także do rozwiązywania krzyżówki.

Jak podają *Zasady pisowni* zwarte m.in. w *Wielkim słowniku ortograficznym* PWN, nazwy wydarzeń historycznych lub aktów dziejowych piszemy małą literą, np. *powstanie warszawskie, powstanie śląskie*.

Jednak ze względów uczuciowych i dla uwydatnienia szacunku nazwy wydarzeń historycznych możemy też zapisywać je wielkimi literami. Na przykład w tekście upamiętniającym rocznicę możemy zatem pisać: np. *I Powstanie Śląskie*. W tym okolicznościowym numerze użycie wielkich liter jest pożądane ze względu na setną rocznicę wybuchu III Powstania Śląskiego.

★★★★★★

GAZETKA SZKOLNA

Szkoła Podstawowa nr 1

W numerze

Na wstępie.....1

I Powstanie Śląskie.....2

II Powstanie Śląskie.....3

III Powstanie Śląskie.....4

Bohaterowie Powstań Śląskich.....5

Krzyżówka Powstańcza.....11

Krzyżówka Powstańcza II.....12

Redakcja.....13

★★★★★★

Redakcja

I Powstanie Śląskie

I Powstanie Śląskie - wystąpienie zbrojne zorganizowane przez Polską Organizację Wojskową Górnego Śląska miało na celu przyłączenie Górnego Śląska do Polski. Rozpoczęło się od rozkazu Maksymiliana Iksa albo od osoby z kręgów dowódczych POW Górnego Śląska wbrew woli rządu polskiego oraz Wojciecha Korfatego w północnej części powiatu pszczyńskiego w nocy z 16 na 17

Kompania powstańców śląskich w Bobru pod dowództwem Jana Trzęsioka

sierpnia 1919 r. i trwało do 24 sierpnia 1919 roku. Niezadowolonymi z terroru i represji niemieckich powstańcami dowodził Alfons Zgrzebniok. Powstanie objęło powiaty: tarnogórski, pszczyński, lubliniecki, katowicki, rybnicki oraz część raciborskiego. Militarne zaangażowanie od 14 lutego 1919 r. w wojnę z Rosją na wschodzie Polski uniemożliwiło rządowi poparcie tego zrywu. Zakończyło się ono przegraną i ucieczką powstańców przed represjami na teren Polski. Walki powstańcze zostały upamiętnione w wielu miejscach m.in. na Grobie Nieznanego Żołnierza w Warszawie, Pomniku Powstańców Śląskich w Katowicach oraz Pomniku Powstańców Śląskich w Wodzisławiu Śląskim.

Źródło: Internet

Maja Cyl

Powstańczy oddział z karabinem maszynowym w Bogucicach

II Powstanie Śląskie

II Powstanie Śląskie to wystąpienie zbrojne trwające od 19 do 25 sierpnia 1920 roku. Miało ono na celu usunięcie z obszaru plebiscytowego niemieckich organów bezpieczeństwa oraz utworzenie mieszanej policji polsko-niemieckiej opartej na zasadzie parytetu. To powstanie było także jednym z pięciu zakończonych sukcesem zbrojnych wystąpień. Przed powstaniem doszło

Źródło: Google grafika

również do takich zdarzeń jak: atak przez niemieckie bojówki na pochody świętujące obchody Konstytucji 3 maja, rozpoczął się strajk szkolny, w którym młodzież domagała się równouprawnienia dla języka polskiego w szkołach na Górnym Śląsku i 27-28 maja 1920 r. doszło do ataku niemieckich bojówek na Polski Komisariat Plebiscytowy

Źródło: Google grafika

mieszczący się w Hotelu Lomnitz w Bytomiu oraz do zdemolowania lokali powiatowych Polskich Komitetów Plebiscytowych m.in. w Głogówku i Koźlu. Powstanie to wybuchło w nocy z 19 na 20 sierpnia. Dowództwo Polskiej Organizacji Wojskowej Górnego Śląska nakazało niezwłoczne

rozpoczęcie działań bojowych w 5 okręgach wojskowych.

Natychmiastowe zniszczenie na całym terenie sieci łączności sparaliżowało przeciwdziałanie niemieckie i przedwczesne wkroczenie wojsk okupacyjnych. W dniach 20–21 sierpnia 1920 dwa tysiące powstańców śląskich pod dowództwem powiatowego komendanta POW G. Śl. w Pszczynie opanowało cały powiat pszczyński poza Pszczyną. 24 sierpnia Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa na Górnym Śląsku zarządziła rozwiązać niemiecką Sicherheitspolizei, więc postanowiono zakończyć działania powstańcze, co nastąpiło 25 sierpnia 1920 roku. Walki w II Powstaniu Śląskim zostały upamiętnione na Grobie Nieznanego Żołnierza w Warszawie napisem na jednej z tablic w okresie po 1989: „KATOWICE 19 VIII 1920”.

Źródło: Wikipedia

Zuzanna Bujoczek

III POWSTANIE ŚLĄSKIE

OSTATNI BÓJ O PRZYSZŁOŚĆ POLAKÓW NA ŚLĄSKU

W tym roku będziemy obchodzić 100. rocznicę wybuchu III Powstania Śląskiego. Dlatego chcę przedstawić krótką historię tych wydarzeń.

III Powstanie Śląskie było konsekwencją przegranego Plebiscytu na Górnym Śląsku oraz tym, że Ślązacy chcieli należeć do Polski. O konieczności rozpoczęcia walki o przynależność Śląska do Polski dyskutowali w Bytomiu Wojciech Korfanty i Maciej Mielżyński.

III Powstanie Śląskie - msza polowa przy pociągu

Wojciech Korfanty ogłosił się dyktatorem III Powstania Śląskiego, a polskimi powstańcami dowodził Maciej Mielżyński, który stanął na czele Naczelnej Komendy Wojsk Powstańczych. Dowodził on 3 grupami: „Północ”, „Wschód” i „Południe”.

Powstańcy śląscy w 1921 r.

III Powstanie wybuchło w nocy z 2 na 3 maja 1921r. rozpoczęło się ogłoszeniem Strajku Generalnego i odcięciem połączeń kolejowych między Niemcami a Górnym Śląkiem - wysadzono w powietrze 9 mostów. Walki rozpoczęły się niemalże jednocześnie na całym Górnym Śląsku, terenie Plebiscytu.

3 maja powstańcy zdobyli Tarnowskie Góry, Nakło Śląskie, Świerklaniec, Mikulczyce. Kluczowa dla postania walka odbyła się o Górę Świętej Anny – z 20 na 21 maja. Walki powstańcze o Śląsk trwały 2 miesiące. 25 czerwca 1921 roku podpisano rozejm w Błotnicy Strzeleckiej. 5 lipca 1921r. zakończyło się III Powstanie Śląskie korzystnym dla Śląska powrotem do Polski. Podsumowując, uważam, że słowa wypowiedziane przez Wojciecha Korfantego pokazują, jak naród śląski zmobilizował siły, by należeć do Polski:

„Cud nad Wisłą uratował Polskę od zguby, cud nad Odrą dał Polsce Śląsk. Cudu nad Wisłą i cudu nad Odrą nie stworzył żaden dyktator, żaden mocarz, który wziął odpowiedzialność za losy narodu, ale duch narodu, jego solidarność narodowa, duch obywatelski i poczucie odpowiedzialności każdego obywatela ”

DANE STATYSTYCZNE

Powstańcy śląscy posiadali:

- 31 tys. karabinów ręcznych
- 632 karabiny maszynowe
- 3292 pistolety
- 50 dział
- 16 pociągów pancernych
- kilkadziesiąt tysięcy granatów
- kilka samochodów pancernych

W III Powstaniu Śląskim

wzięło udział 60 tys. Powstańców, około 1218 osób zginęło, 794 osoby zostały ranne

Źródło: *PolskieRadio.pl ; powstania.slaskie.pl ; wikipedia*

Jakub Rogiński

Bohaterowie Powstań Śląskich

SYLWETKA POWSTAŃCA – ANIELA WOLNIK

Urodzona 15 stycznia w 1900 roku Aniela Wolnik to polska działaczka okresu Powstań Śląskich. Z zawodu była ona sanitariuszką oraz nauczycielką. Została oskarżona jako jedyna kobieta o zdradę stanu. Dzięki wstawiennictwu polskich adwokatów odzyskała wolność w lutym 1920 roku. Jednym z jej sukcesów było to, że wraz z siostrą Heleną utworzyły polską szkołę dla dzieci. Zmarła ona 22 lipca 1957 roku.

Źródła: <https://pl.wikipedia>

Maja Michalik

EMIL GAJDAS

(23.11.1879 - 09.12.1948)

ŚLĄSKI POWSTANIEC

Emil Gajdas urodził się 23 listopada 1879 roku w Zabrzu. Miasto znajdowało się w granicach osiagającej powoli apogeum potęgi II Rzeszy - jednak w rodzinie Gajdasów mówiło się po polsku. Emil nie był jedynym dzieckiem w rodzinie Gajdasów - jako jedyny przeżył jednak czas jego bracia zmarli na dyfteryę. pracował jako walc mistrz w się potomstwem. Ot- typowa śląska rodzina robotnicza.

Jedynak Gajdasów - może spośród grona rodzeństwa duchownego. Miejscowy wykształcenie poczynawszy po studia w seminarium we jednak pójść własną drogą, utrzymywał się z Greifswaldzie (Gryfii) na też nie była ostateczna

w akcie podzięk za ocalenie został przeznaczony do stanu ksiądz współfinansował jego od gimnazjum w Gliwicach aż Wrocławiu. Emil postanowił dlatego przerwał naukę i korepetycji. Podjął studia w filologii klasycznej - to jednak decyzja bo po dwóch

semestrach je przerwał i wrócił do Wrocławia, gdzie skończył edukację z tytułem magistra chemii. We Wrocławiu zetknął się po raz pierwszy z polskim ruchem narodowym- na uniwersytecie tym od dawna działało prężne koło polskich patriotów, które już w 1863 roku dostarczało kadr powstańcom styczniowym. Praktyki farmaceutyczne pobierał m.in. w Zielonej Górze i Strzelcach Opolskich, gdzie poznał swoją przyszłą żonę Laurę. Od roku 1913, już jako małżeństwo, zamieszkali w Radzionkowie. Emil, Laura oraz jej dwóch synów z pierwszego małżeństwa - Rudolf i Walter zajęli mieszkanie nad apteką, w której ojciec rodziny podjął pracę. Należała do niemieckiej rodziny Rothkeglów.

Od początku udzielał się społecznie. Miał swój udział w tworzeniu lokalnych oddziałów stowarzyszeń, m.in.: Banku Ludowego, gniazda Towarzystwa Gimnastycznego "Sokół" i kółka śpiewaczego. Jesienią 1918 roku, w momencie krytycznym dla upadającej II Rzeszy, ujawnił swoją prawdziwą pasję - stał się aktywnym powiatowym działaczem z jasno wytyczonym celem - oddania swojego doświadczenia, sił i zdolności na rzecz polskiego Górnego Śląska. 17 XI 1918 r. uczestniczył w zwołanym w tarnogórskim hotelu "Prinz Regent" publicznym wiecu, na którym organizowano Polską Radę Ludową miasta Tarnowskie Góry, był też współorganizatorem odbywających się w dniach 17 XI - 1 XII 1918 r. na terenie całej prowincji śląskiej wyborów deputowanych do Sejmu Dzielnicowego w Poznaniu. Zapewne w uznaniu zasług, został wybrany delegatem na Sejm, gdzie w dniach 3-5 XII 1918 powołano do życia Naczelną Radę Ludową, ta zaś zleciła utworzenie Powiatowej Polskiej Rady Ludowej dla powiatu tarnogórskiego. Gajdas, wraz z Szylerem i Krupą - znalazł się w jej radzionkowskiej reprezentacji.

Gajdas zaangażował się równolegle w tworzenie struktur powstańczych, stając się jedną z głównych postaci POW (Polskiej Organizacji Wojskowej) Górnego Śląska. Działał w Głównym Komitecie Wykonawczym POW GŚ w Bytomiu, na którego czele stał Józef Grzegorzek. Jako członek tej organizacji uczestniczył - wraz z komendantem POW GŚ na powiat tarnogórski Janem Zejerem - w pamiętnym zebraniu na terenie istniejącego do dziś w Bytomiu domu polskiego, tzw. "UL"-a. Krótco po nim, w lutym 1919 roku, powiatowi spiskowcy zebrani w radzionkowskiej aptece, w domu Gajdasa, złożyli przysięgę ślubując "walczyć do ostatniej kropli krwi, aż złączy się Górny Śląsk z Polską".

W nocy z 16 na 17 sierpnia 1919 roku wybuchło I Powstanie Śląskie. Siłom niemieckim rozlokowanym w Tarnowskich Górach, Świerklańcu, Mikułczycach (wtedy jeszcze w powiecie tarnogórskim), Ptakowicach, Wieszowej i Radzionkowie powstańcy powiatowi pod wodzą Zejera przeciwstawili około 1200 PeOWiaków. Gajdas oraz jego pasierb - Walter Larysz znaleźli się w ich najliczniejszym - obejmującym 238 osób - radzionkowskim zgrupowaniu. Powstanie w powiecie tarnogórskim trwało zaledwie jeden dzień. Gajdas przebywał później w obozie dla uchodźców w Szczakowej.

Dla niego ten jednodniowy epizod był brzemienny w skutki. Nie mógł tymczasowo wrócić do Radzionkowa. Wieści dla niego i Waltera przynosiła żona Laura wykorzystując nieszczelności kordonu granicznego na Brynicy, którą przechodziła. Trwało to aż do późnej jesieni, kiedy to, po kolejnej nocnej przeprawie, w listopadzie zachorowała na zapalenie płuc i zmarła. Miała zaledwie 42 lata.

Na wskutek mediacji prowadzonych przez zwycięskich w I wojnie aliantów ostatecznie zezwolono śląskim powstańcom na powrót do domów po drugiej stronie Brynicy. Gajdas - w uznaniu zasług - został w 1920 roku mianowany polskim komisarzem plebiscytowym na powiat tarnogórski.

Przygotowania do następnego powstania szły pełną parą. Broń ukrywano, według tarnogórskich Niemców, w psich budach, ulach, spróchniałych drzewach, stosach drewna, lasach i ogrodach. Ostatecznie drugi śląski zryw zbrojny stał się faktem w nocy z 19 na 20 sierpnia 1920 roku, a Gajdas został mianowany przez dowodzącego nim w powiecie Jana Zejera swoim zastępcą. Również II Powstanie nie przyniosło wymiernych skutków. Nie objęło nawet stolicy powiatu. Dla Gajdasa było jednak kolejnym punktem przełomowym.

Rok 1921 - rok III Powstania - pozwolił naszemu Aptekarzowi na rozwinięcie swoich talentów organizacyjnych- został komisarzem burmistrzem Tarnowskich Gór na czas jego trwania. Tak więc długoletnie polityczne rojenia znalazły swój szczęśliwy finał- powiat tarnogórski, choć nieco okrojony- znalazł się ostatecznie w granicach Rzeczypospolitej. Rok triumfu. Była jednak i kolejna osobista strata. W majowym ataku na niemieckie pozycje w Rybniku zginął Walter Larysz- kolejna ofiara poświęcona Polsce w rodzinie Gajdasa.

Radzionków w granicach II Rzeczypospolitej był w pewnym stopniu ewenementem- takich jednostek samorządowych było w całym kraju tylko kilka. Już nie typowa wieś, ale jeszcze nie miasto. Tak więc- znowu pole do popisu dla społecznika z wielkim sercem, ambicjami, a teraz także pieniędzmi i znajomościami. Emil Gajdas działał w

"Sokole" (gdzie nowych członków często motywował rozdając bezpłatnie...buty), Kole Śpiewaczym "Orion", Związku Obrony Kresów Zachodnich, Towarzystwie Czytelní Ludowych, nauczał również fizyki i chemii w gimnazjum w Szarleju.

Przewrót polityczny w 1926 roku, nazwany "zamachem majowym", skłonił naszego bohatera do obrania nowej drogi.

Polska lat 1922-1926 nie spełniła jego oczekiwań. Nie tak miało wyglądać państwo, do którego przez tyle lat prowadził swój Górny Śląsk. Jako zwolennik Piłsudczyków już rok po zamachu majowym stał się członkiem Wydziału Powiatowego w Tarnowskich Górach. Tam właśnie los zetknął go z pracownikiem starostwa- Jerzym Ziętkiem. Zapracowany Gajdas wyczuł w nim bratnią duszę i traktował jak członka rodziny. Sprawił, że Ziętek wkroczył do lokalnej, a potem państwowej polityki.

W roku 1927 wytoczono ciężkie działa przeciwko dotychczasowemu naczelnikowi gminy Radzionków - Pawłowi Bronclowi. Na wskutek zarzucanych mu nadużyć władzy musiał opuścić urząd, który jednak nie wakował zbyt długo, bo komisarycznym naczelnikiem szybko mianowano oczywiście Emila Gajdasa. Ziętek stał się jego "technicznym doradcą" na nowym stanowisku. Nadmiar obowiązków Emila Gajdasa sprawił, iż w 1929 roku Jerzy Ziętek został komisarycznym naczelnikiem Radzionkowa z Gajdasem w roli nieoficjalnego pomocnika.

21 czerwca 1930 roku Emil Gajdas ożenił się po raz drugi. Małżeństwo było o tyle ciekawe, że jego nową wybranką stała się siostrzenica pierwszej żony Laury-Stefania Spat. Także w roku 1930 nastąpiło jeszcze jedno ważne wydarzenie w biografii Radzionkowskiego Aptekarza- w maju został wybrany posłem na Sejm Śląski II kadencji, a po jego rozwiązaniu we wrześniu tego samego roku i ponownych listopadowych wyborach- także III kadencji. W sejmie tym piastował przez dwa lata funkcję wicemarszałka (dopóki sam z niej nie zrezygnował w akcie protestu przeciwko sposobowi sprawowania urzędu przez marszałka Konstantego Wolnego). Gajdas był też deputowanym do ostatniego Sejmu Śląskiego toczącego obrady w latach 1935-1939.

Wojna zbliżała się wielkimi krokami i nasz wielki społecznik zdawał sobie z tego doskonale sprawę. Dowodem tego był zakup domu w Krakowie na Prądnickiej bocznej (dziś ul. Lekarska), w którym, w razie ostatecznej konieczności, miała się schronić jego rodzina i rodzina Ziętka. Decyzja ewakuacji krewnych zapadła w sierpniu 1939 roku, zaś 2 września przyjaciele- najprawdopodobniej obaj widniejący na niemieckich listach osób przeznaczonych do likwidacji- zarekwirowaną ciężarówką uciekli na wschód w stronę cofającej się polskiej armii i administracji. Dotarli do Lwowa, Gajdas zaczął nawet pracę w aptece, ale wkrótce podupadł na siłach i zachorował. W czerwcu 1940 roku Ziętka wywieziono do Rybińska. Wkrótce zaś władze radzieckie wydały zarządzenie wydalające tymczasowych rezydentów Lwowa minimum 50 km od tego miasta. W ten sposób Emil Gajdas trafił do punktu aptecznego w Stratynie w powiecie rochatyńskim, gdzie dzień po 11 rocznicy ślubu ze Stefanią dowiedział się o wybuchu wojny niemiecko- radzieckiej . Zmuszony do ponownej eskapady do Lwowa zapuścił brodę i zmienił nazwisko na Hajdas. Zdecydował się na powrót do Generalnej Guberni pod pseudonimem Piotr Goraj. Zakamufłował się w Górze Kalwarii pod Warszawą, gdzie pracował jako ogrodnik w domu starców. Latem 1942 roku spotkał się ze Stefanią i Janem - pierwszy i jedyny

raz pod okupacją niemiecką.

W 1944 roku, być może w związku z wydarzeniami w Warszawie (powstanie) czy też z obawy przed zbliżającą się nową- tym razem wschodnią- nawałnicą Gajdas vel Goraj przeniósł się do Pilicy w okolice Zawiercia i tam podjął pracę jako magazynier w spółdzielni mleczarskiej. "Wyzwolenie" ze wschodu pozwoliło mu w końcu wrócić przez Kraków do Radzionkowa. Wrócił na Śląsk, do Polski.

Powojenne spotkanie z Ziętkiem na krótką metę dało Gajdasowi swego rodzaju "list żelazny". Dostał jakieś zaświadczenie, dzięki któremu mógł podjąć działalność w odradzającej się polskiej administracji, Gminnej Radzie Narodowej. Przyjaciół, którzy wiele mu zawdzięczał, wciągnął go także do prezydium nowego Związku Weteranów

Powstań Śląskich. Klamka zapadła - dla Sowietów nasz działacz miał zbyt bogatą przeszłość, był zbyt inteligentny, żeby nie widzieć negatywnego aspektu zmian w powojennej Polsce. Stalinowscy urzędnicy wiedzieli, że żarliwy patriotyzm Aptekarza nigdy nie pozwoli mu na bierną akceptację nowego porządku. O ile w roku 1926 Gajdas mógł oczekiwać zmian na lepsze - to w latach 1944/45 wiedział, że takowe szybko nie nastąpią. Szybko został więc uznany za wroga ludu, a latem 1948 roku przyszło pismo nakłaniające go do

zrezygnowania z funkcji pełnionej w Radzie Gminy w imię dania szansy "młodemu narybkowi".

Zaawansowana choroba - cukrzyca - dawała się Gajdasowi we znaki od dawna- jednak dopiero to pismo- jak zaświadcza jego syn- podcięło mu ostatecznie skrzydła. Oto On- polski patriota, syn śląskiej ziemi dla której poświęcił młodość, żonę, przybranego syna, spędził dojrzałe lata, działając charytatywnie w mnogich organizacjach, był zmuszony tułać się całą wojnę, koniec końców zaś wypromował miejscowość, którą sam wybrał na miejsce swojej egzystencji- został odstawiony na boczny tor, odrzucony. Styrały życiem bohater nie doczekał swoich 70-tych urodzin. Zmarł 9 grudnia 1948 roku w Radzionkowie, osieracając żonę i 16-letniego syna. Dziś grobowiec rodziny Gajdasów możemy oglądać na radzionkowskim cmentarzu przy pierwszej alejce ciągnącej się wzdłuż torów. Złożono w nim Emila, jego dwie żony i Waltera Larysza.

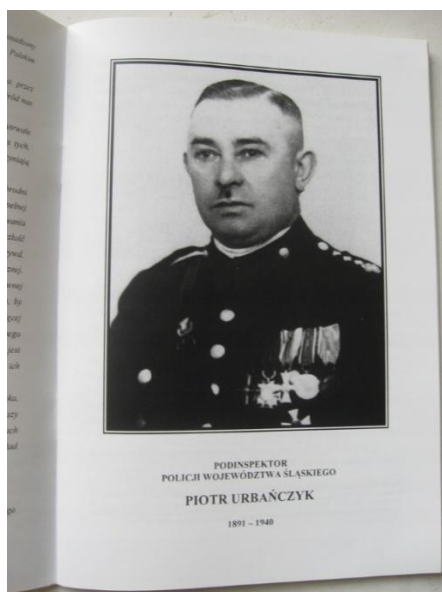
Bibliografia:

1. *Tekst Urzędu Miasta - Jacek Lubos*
2. *Wikipedia*

Szymon Tomczyk

PIOTR URBAŃCZYK – POWSTANIEC ŚLĄSKI

Piotr Urbańczyk urodził się w Radzionkowie w 1891 r. w rodzinie górniczej. W czasie nauki wstąpił do Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Bytomiu. Przez swoją działalność w organizacjach polskich nie został przyjęty na Wydział Prawa Śląskiego Uniwersytetu im. Fryderyka Wilhelma we Wrocławiu. W czasie I wojny światowej walczył na froncie wschodnim i zachodnim (dwukrotnie był ranny). Po wojnie kontynuował patriotyczną działalność. W 1919 r. współtworzył Naczelną Radę Ludową oraz Polską Organizację Wojskową Górnego Śląska w powiecie tarnogórskim. W czasie I Powstania Śląskiego, jako dowódca w Kozłowej Górze i Orzechu prowadził atak na posterunek policyjny oraz siedzibę Grenzschutzu w Orzechu. W II

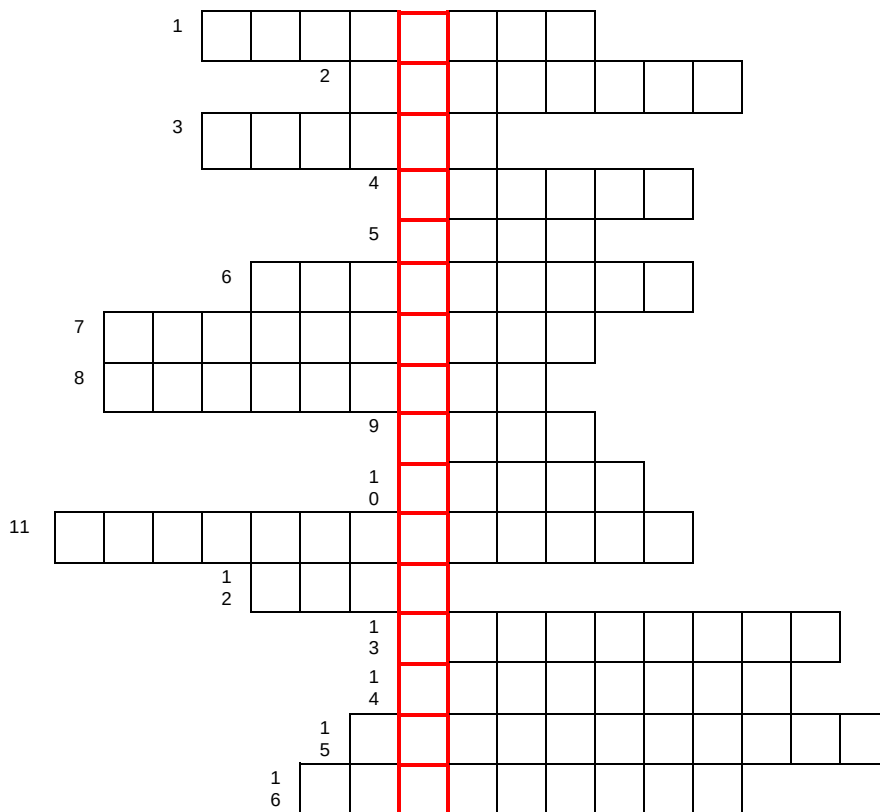
Powstaniu dowodził w walkach o Nakło, a jego podkomendni zdobyli pałac Donnersmarcków, który był wtedy przekształcony na niemieckie koszary. W III Powstaniu, w randze podporucznika, został skierowany do sztabu grupy opolskiej. W czerwcu 1922 roku, podobnie jak spora grupa powstańców, wstąpił do Policji Województwa Śląskiego. Pełnił m. in. funkcje komendanta II Komisariatu w Katowicach (1925-28), zastępcy Powiatowego Komendanta Policji Województwa Śląskiego w Katowicach (1928-29 i po 1938), Powiatowego Komendanta Policji Województwa Śląskiego w Lublińcu oraz w Świętochłowicach. Zasłużył się w walkach kampanii wrześniowej. 18 września 1939 r. został złapany przez NKWD, a następnie osadzony w Ostaszkowie. W 1940 r. zamordowało go NKWD w Twerze (ówczesny Kalinin). Spoczywa na cmentarzu w Miednoje.

Źródło: <http://powstaniaslaskie.com.pl/piotr-urbanczyk/>

Paulina Plewnia kl. 6 b

KRZYŻÓWKA POWSTAŃCZA

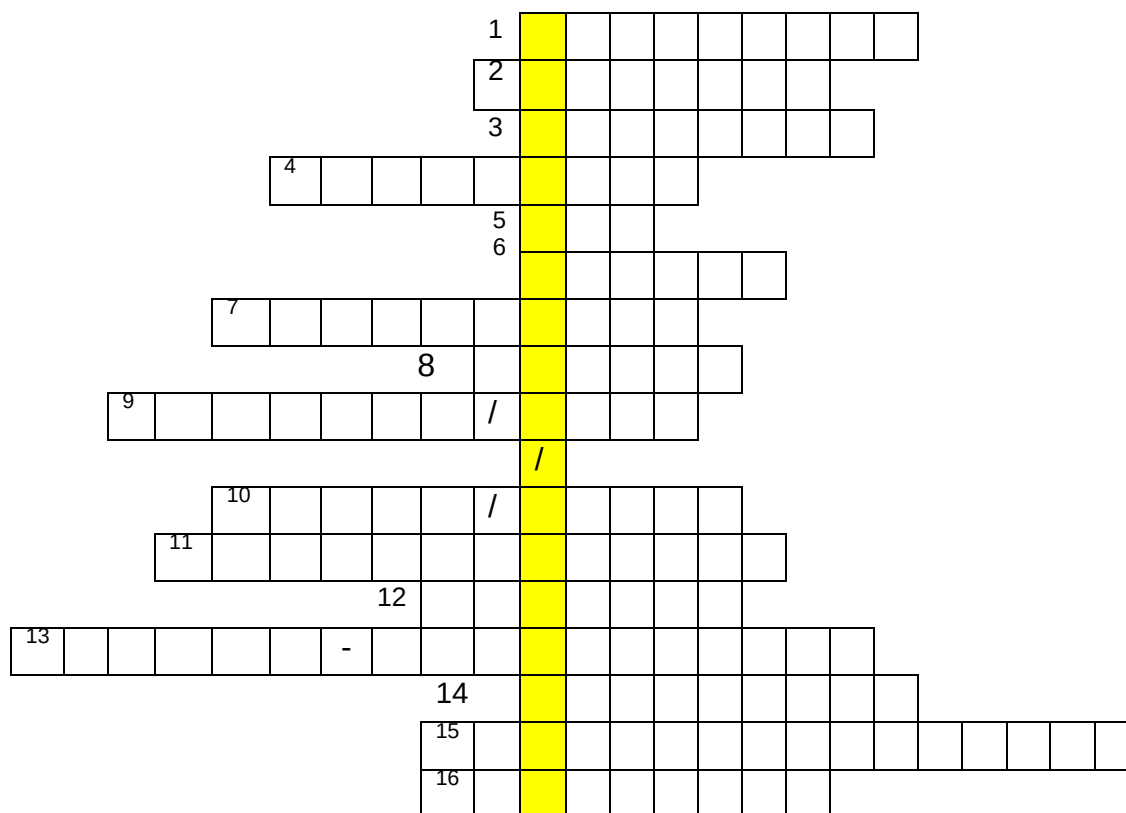
1. Miesiąc wybuchu I powstania śląskiego.
2. Imię Korfantego, dowódcy wojsk powstańczych w czasie I i II Powstania Śląskiego.
3. Miejsce podpisania konwencji w sprawie Śląska w 1922r.
4. Działania górników i hutników w celu spełnienia ich żądań.
5. Ilość Powstań Śląskich.
6. Przedstawiciel Niemiec w Górnośląskiej Komisji Mieszanej.
7. Nazwisko komendanta polskiego w I i II Powstaniu o pseudonimie Rakoczy.
8. Miejsce masakry, która doprowadziła do wybuchu I Powstania Śląskiego.
9. Góra, pod którą stoczono dużą bitwę podczas III Powstania Śląskiego.
10. Sporny teren Polski i Niemiec w latach 1919-1922.
11. Górny Śląsk w języku niemieckim.
12. Bitwa pod stoczona 23.05.1921r.
13. Imię Krzyżowskiego, powstańca śląskiego.
14. Nazwa polskiego pojazdu pancernego z czasu III Powstania Śląskiego.
15. Osiedle górnicze w Katowicach.
16. Głosowanie o przyłączenie do Polski lub Niemiec.

Hasło:

Igor Golus

KRZYŻÓWKA POWSTAŃCZA 2

Hasło: _____

1. Kto brał udział w Powstaniach Śląskich ?
2. Nazwisko dowódcy III Powstania Śląskiego.
3. Imię dowódcy III Powstania Śląskiego.
4. Powstania Śląskie odbyły się po _____ wojnie światowej.
5. Czy w Radzionkowie znajduje się Pomnik Powstańców Śląskich?
6. Imię dowódcy I i II Powstania Śląskiego.
7. Nazwisko dowódcy I i II Powstania Śląskiego.
8. Jakie państwo chciało zdobyć (ukraść Polsce) Śląsk.
9. W czasie III Powstania Śląskiego doszło do dwóch dużych bitew, jedna z nich została stoczona w rejonie Góry _____
10. W jakim województwie odbyły się Powstania po I wojnie światowej?
11. Jaki tytuł ma hymn Górnego Śląska.
12. III Powstanie Śląskie rozpoczęło się z 2 na 3 maja i trwało, aż do _____ lipca 1921r.
13. Polski Rząd nie mógł wesprzeć powstań, ponieważ prowadził wojnę _____.
14. W 1922r. podpisano w Genewie _____ w sprawie Śląska, według której obszar przyznany Polsce został powiększony do ok. $\frac{1}{3}$ spornego terytorium.
15. Aby upamiętnić walkę o Śląsk stworzono muzeum w _____, które nazywa się Muzeum Powstań Śląskich
16. Polska wygrała _____ (rodzaj głosowania) z Niemcami

Mateusz Krzak

Redakcja:

Maja Michalik kl. 6b

Paulina Plewnia kl. 6b

Igor Golus kl. 6b

Mateusz Krzak kl. 6b

Szymon Tomczyk kl. 6b

Maja Cyl kl. 6c

Zuzanna Bujoczek kl. 6c

Jakub Rogiński kl. 5a